

Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa

”Jättiputket”

Armenianjättiputki *Heracleum sosnowskyi*

Kaukasianjättiputki *H. mategazzianum*

Persianjättiputki *H. persicum*

”Jättiputket” ovat Helsingissä erittäin haitallisia vieraslajeja. Niitä torjutaan aktiivisesti kaikilta tunnistetuilta esiintymiltä ja aina hankkeiden yhteydessä.

Torjunnan aloitusedellytykset

Suunnittelualueella on toteutettu haitallisten vieraslajien maastokartoitus. Jättiputkiesiintymien sijainti on tiedossa.

Torjunta ennen rakentamisen aloittamista

- Suunnittelija määrittelee torjunta-alueen rajauksen ja pintamaan haudausalueen.
- Jättiputkia torjutaan ennakolta erillisessä torjuntaurakassa haitallista kasvinesettä varoen.
- Suunnittelija valitsee sopivimman torjuntatavan.
  - a) Niitetään kolme kertaa kasvukaudessa ennen kukintaa mahdollisimman alhaalta, usean vuoden ajan.
  - b) Pistetorjunnassa pienikokoinen kasvi kaivetaan juurineen ja voidaan jättää paikalle kuivumaan ylösalaisin käännettynä.
  - c) Kasvit niitetään. Tämän jälkeen juuret sekä pintamaa poistetaan 50 cm:n syvyyteen tai juuriston esiintymissyvyyteen. Pintamaa poistetaan 3 metrin päähän reunimmaisesta kasvusta.
- Maa-ainesta ei voida siirtää muuhun käyttöön lähivuosina.

Torjunta rakentamisen aikana

- Urakoitsija tekee torjunnan suunnittelijan määrittelemässä laajuudessa haitallista kasvinesettä varoen.
- Torjuntatapa: Kasvit niitetään ja juuret sekä pintamaa poistetaan 50 cm syvyyteen tai juuriston esiintymissyvyyteen. Pintamaa poistetaan 3 metrin päähän reunimmaisesta kasvusta.
- Pintamaa
  - a) haudataan vähintään 0,5 m syvyyteen suunnitelmassa esitettyyn paikkaan hankealueella tai urakoitsijan ehdottamaan, tilaajan hyväksymään paikkaan.
  - b) käytetään A2 ja A3-nurmikon kasvualustoissa erillisen suunnitelman mukaan, jos se sopii kasvualustakäyttöön.
  - c) Vain jos pintamaita ei voida haudata kohteessa, poistettu pintamaa toimitetaan loppusijoitettavaksi rakennuttajan osoittamaan paikkaan.

Torjunta takuuajana ja luovutuksen jälkeen

- Urakoitsija tekee torjunnan suunnittelijan määrittelemässä laajuudessa haitallista kasvinestettä varoen.
- Torjunta
  - a) Pistetorjunnassa pienikokoinen kasvi kaivetaan juurineen ja voidaan jättää paikalle kuivumaan ylösalaisin käännettynä.
  - b) Suuret kasvustot niitetään kolme kertaa kasvukaudessa ennen kukintaa mahdollisimman alhaalta, usean vuoden ajan.
- Urakoitsija kirjaa torjuntakerrat, -menetelmät ja ajankohdat. Jos pintamaa sijoitetaan kohteeseen, urakoitsija tarkemittaa sen sijainnin. Urakoitsija luovuttaa torjuntatietoaineiston ja mittaukset takuuajan päättyessä rakennuttajalle ja kunnossapidon tilaajalle torjunnan jatkamiseksi tarvittaessa.

Jätteen käsittely

Kasvineste aiheuttaa ihovaurioita, mikä on huomioitava torjunnassa. Torjunnasta syntyvä kasvijäte jätetään maastoon, jos alueella ei liiku ihmisiä tai pääsy kasvijätealueelle on estetty. Muussa tapauksessa kasvijäte hävitetään haitallisena vieraskasvijätteenä. Jätteen käsittelyssä noudatetaan vastaanottajan ohjeita.

Seuranta

Kunnossapitourakoitsija seuraa alueita, joista haitallisia vieraslajeja on torjuttu, kerran kuussa. Seuranta jatketaan niin kauan, että havaitaan, ettei torjuttavia vieraslajeja enää ole.

Muuta

Jättiputket lisääntyvät sekä juurista että siemenistä. Siemenet kulkeutuvat veden, tuulen, maansiirtojen ja eläinten/ihmisten välityksellä. Jättiputket muodostavat maaperään siemenpankin (5 - 8 vuotta). Kasvineste aiheuttaa ihovaurioita.

Kuva Jouko Rikkinen www.vieraslajit.fi